

Večernik

Leto V. (XII.), štev. 262

Maribor, torek 17. novembra 1931

»JUTRA«

Izjaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Valja mesečno prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Preokret na indijski konferenci

ANGLEŠKA VLADA SPREJELA GANDHIJEVO STALIŠČE.

LONDON, 17. novembra. Na konferenci »okrogle mize« je prišlo do nenadnega preokreta. Dočim so včeraj še vsa znamenja govorila za to, da bo indijska konferenca končala z neuspehom, so se prilike tekom današnjega dopoldneva preokrenile tako, da o uspehu ni več dvoma. Angleška vlada se je po daljših posvetovanjih v kabinetu odločila, sprejeti Gandhijevo stališče, to se pravi, da prepuusti reševanje problemov indijskih manjšin bodočim indijskim ustavodajnim činiteljem.

S tem je odstranjena glavna ovira za indijsko ustavo. Zastopniki indijskih

manjšin so na ta način ob dosedajno zaščito s strani angleške vlade, in jim ni preostalo nič drugega, nego da so se pridružili stališču večine in izjavili svojo pripravnost za sodelovanje.

To pomeni velik korak k razčiščenju indijskega vprašanja, dočim pa manjšinski problem še ni rešen.

GANDHI ODPOTUJE 21. T. M. IZ LONDONA.

LONDON, 17. novembra. Gandhi namerava 21. t. m. odpotovati iz Londona. Obiskal bo Švico in se nato vkrcal na ladjo v Genovi.

Grandi v Washingtonu

POSVETOVANJA S HOOVROM.

WASHINGTON, 17. novembra. Italijanski zunanji minister Grandi je bil danes sprejet od predsednika Hoovra v Beli hiši in je imel z njim daljši razgovor. Popoldne se prično očiteljna posvetovanja.

Grandi je imel po sprejemu govor, v katerem je dejal, da so v Italiji smatrali

Lavalovo potovanje kot pričetek akcije, ki naj celemu svetu prinese olajšanje. Interesi držav so medsebojno tako prepleteni, da se nesreča ene države ne more spremeniti v srečo druge. Italija se nikdar ni odrekla temu nazoru in hoče enakovredno sodelovati na obnovi sveta.

Kako bo preprečena katastrofa

PARIZ, 17. novembra. Predsednik zborničnega odseka za zunanjo trgovino Clementel je imel velik govor o svetovni gospodarski krizi, njenih vzrokih in njeni odstranitvi. Dejal je med drugim, da morajo Anglija, Nemčija, Francija in Zedinjene države prevzeti nalogo, da rešijo svet pred katastrofo. Eden prvih pogojev za rešitev krize je moralna, materialna, gospodarska in politična razorožitev narodov. V drugi vrsti morajo biti odstranjene vse ovire svobodne izmene blaga. Končno je izjavil Clementel, da se bo Evropa morala odločiti ali za kontinentalno ali regionalno carinsko unijo.

Mandžurija ne bo cesarstvo?

TOKIO, 17. novembra. Bivši kitajski cesar Šuan-Tung, ki so ga Japonci določili za cesarja neodvisne Mandžurije, je moral z ozirom na morebitno vojno nevarnost Mukden zapustiti in se je vrnil v Port Artur. Njegov odhod iz Mukdena smatrajo mnogi za dokaz, da so Japonci opustili svoj načrt za samostojno cesarstvo Mandžurije.

SNOWDEN ZOPET OBOLEL.

LONDON, 17. novembra. Bivši finančni minister, sedaj čuvár lordskega tajnega pečata Filip Snowden, ki je šele začetkom tega leta okreval po daljši bolezn, je zopet obolel na močnem prehladu in mora ostati v postelji.

Ijajo podrobni rezultati po okrajih in voliščih, tako da je kontrola v polnem obsegu možna. Da bi se obdržala kontinuiteta v strankarskem statusu quo, se je vodila mrzlična agitacija za abstinenco. Pa če tudi jemljemo v ožr vse, kar se očita s strani opozicije, pritisk na državne nameščence in odvise ljudi, je vendar široko razpred-

PRED RAZPUSTOM GRŠKEGA PARLAMENTA?

ATENE, 17. novembra. Atenska vlada namerava po zadnjih vestih razpustiti parlament in razpisati nove volitve, ako ne bo opozicija prenehala s svojo gonjo, ki jo vodi proti zaslanemu posojilu. Zadnjo soboto je prišlo do prave panike, ker so se razširile vesti, da se bo vrednost bankovcem, ki so v obtoku, znižala za polovico. Ljudje so navalili na trgovine in začeli nakupovati, trgovci pa niso hoteli sprejemati papirnatega denarja. Celotno prebivalstvo cestne železnice in avtobusov niso hoteli menjavati papirnatega drobiža. Vlada je pokrenila primerne korake, kar pa še ni iztrežnilo in pomirilo prebivalstva.

Popis prebivalstva na Poljskem.

VARŠAVA, 17. novembra. Popis prebivalstva na Poljskem se bo vršil 9. decembra t. l. Prvi popis je bil leta 1921.

Koliko je katoliške dece v Beogradu?

BEOGRAD, 17. novembra. Po zadnji statistiki je v beograjskih šolah vpi sanih 1556 katoliških otrok napram 1416 lanske leto.

BENETKE KUPILE STARODAVNO PALAČO.

BENETKE, 17. novembra. Eno najlepših in umetniško zgodovinsko najpomembnejših palač, Palazzo Rezzonico, ki je že delj časa bila na prodaj in ki ji je grozil razpad, je kupila beneška občina. V palači je svoj čas prenočeval avstrijski cesar Jožef II. in je v njej umrl veliki škotski pesnik Robert Browning. Iz nje bodo napravili velik muzej.

Iz zdravniške službe.

Za pristava Doma narodnega zdravlja v Murski Soboti je imenovan g. dr. Jože Peč. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je vpisan zdravnik mariborske splošne bolnišnice g. dr. Branko Lukman.

Novi grobovi.

V splošni bolnišnici je preminula 76-letna Ana Klabusova, vdova železničarja. Pokopljejo jo jutri. — Na ošpicah pa je umrla 2 in polletna hčerkica skladiščnika Marica Predanova v Wolfovi ulici.

Ponarejevalci denarja — izročeni sodišču.

Vse izvira iz stare zapuščine mojstra Potočnika. Dolgotrajna preiskava pod vodstvom nadkomisarja g. Zetkoviča je imela popoln uspeh. Ni pa cela stvar tako nevarna. Šlo je predvsem za to, da izvabijo od lahkovernih ljudi denar. Danes je policija izročila sedem osumljencev ponarejanja denarja sodišču, ki bo ves obtožni material priključilo obtožnici zoper Rupnika, zoper katerega bi se morala vršiti obravnava 20. tm., pa je preložena na poznejši čas. V afero je zapletenih nekaj nedolžnih ljudi, ki so jih osumljenci preslepili in ogoljufali.

Sam se je prijavil.

Včeraj je prišel na policijo 24letni delavec Franc R. iz Pobrežja in izpovedal, da je on tisti, ki je pred dnevi napadel hlapca Beka, o katerem napadu smo poročali. Franc R. je izpovedal popolnoma nasprotno ko Bek in bo še le sodišče razčistilo stvar.

Slaba vzgoja.

Zadnje čase je prišlo v roke policije vedno več prijav o tatvinah različnih naprav in orodja po avtomobilih. Končno pa je prišla policija na sled storilcem, ki so sami soloobvezni otroci. Pokradene stvari so prodajali in za denar kupovali cigarete in cukrčke. Stariši otrok bodo odgovarjali za njihove vragolije.

Za brezposelne.

Pri mariborski borzi dela dobijo delo: 4 hlapci, 1 majar, 1 poročen hlapec, 1 pastar, 4 čevljarji, 2 krojača, 1 kolar in več vajencev (mizarske, kolarske, kovške, mesarske, slašičarske in pekarske obrti); dalje 8 kmečkih dekel, 1 kmečka gospodinja, 1 strojna pletilja, 2 plačilni natakariči, 7 kuharic, 2 sobarici v privatne hiše, 9 služkinj v privatne hiše, 2 služkinji v gostinčarsko kuhinjo, 2 postrežnici, 1 perica, 1 ribarica, 2 tovarniški delavki in 2 šiviljski, 2 modistovski, 2 pletiljski ter 1 trgovska vajenka.

Nesrečna ljubezen.

V zadevi misterioznega skoka z državnega mostu v Dravo je policija sinoči pozno zvečer ugotovila identiteto nesrečnega. 24letni urarski pomočnik Emerik Golob iz Maribora je skočil v vodo v samomorilnem namenu in utonil. Vzrok je baje nesrečna ljubezen. Nekaj časa pred usodnim trenutkom je še sedel s svojimi znanci v kavarni in bil zelo potr. Trupla nesrečnega Goloba še niso našli.

žavnem življenju Jugoslavije. Možno je, da se bodo uveljavili celo na čelu mnogo močnejših skupin nego poprej. Trezen in obklevljen pogled na gola dejstva pa nam kaže, da strankarska razporedba v Jugoslaviji že sedaj prehaja preko važne etape razvoja, ki je usmerjen k novim oblikam, k novi orijentaciji.

K novi orijentaciji

Pod naslovom »Začetek novega strankarskega grupiranja v Jugoslaviji« je praški »Narodni Večernik« (večerna izdaja dr. Kramarjevih »Narodnih Listov«!) objavil te dni zanimiv članek uglednega češkega publicista Jaroslava Urbana, v katerem pravi med drugim:

Sodbe o režimu in o nedeljskih volitvah v Jugoslaviji so lahko različne, razumno in bratsko pa je, ako skrb za to prepustimo jugoslovenskemu narodu, ki se ga stvar tiče.

Napačno bi pa bilo, ako bi trezno in objektivno ne opazovali, kako se tam dogodki razvijajo, ali pa, ako bi si od kogarkoli dali davati na oči pobarvanost stekla.

Ako tako mirno gledamo na dogodke, se moramo ustaviti pri pojavi, ki je za sedanjost in v glavnem za bodočnost mnogo važnejši nego vprašanje, kako dolgo se bo obdržal sedanji režim z narodno skupščino. Gre za usodo bivših strank, ki sicer formalno že od l. 1929. ne obstojajo, kojih mnogi voditelji pa, opirajoč se na svojo popularnost, ne morejo pozabiti prejšnjih strankarskih naspotij in še vedno upajo, da se bodo po likvidaciji današnjega stanja povrnil zopet njihove stranke v prejšnji obliki in moči.

Ali bo to mogoče? Dogodki zadnjih mesecev in dni dovoljujejo upravičene dvome. Ni mogoče prezreti dejstva, da je med kandidati na listi sodobnega režima, torej odločnega nasprotnika prejšnjih strankarskih formacij, bilo n. pr. 147 pristašev bivše SDS, 164 pristašev bivše Radičeve stranke, 272 pristašev bivše Davidovičeve demokratske stranke, več sto bivših radikalov in zastopniki tudi raznih drugih bivših strank. Med njimi so bili uveljavljeni prvaki in organizatorni delavci strank. Značilno je, da od 1312 kandidatov na Živkovčevi listi samo 51 (torej 4%) ni bil ponrej pri nobeni stranki. Tudi ne smemo zapirati oči pred dejstvom, da je kandidiralo 265 bivših poslancev in 374 oseb, ki so že pri raznih prejšnjih volitvah kandidirali za razne bivše stranke, torej vsega skupaj skoro polovica vseh sedanjih kandidatov.

Te številke so jasen dokaz preloma in pregrunacije. Takšen prelom v volilnih vrstah ne more ostati brez učinka na bodoče oblikovanje strank. Ako bodo bivši voditelji strank, ki so jih zapustili najuglednejši sodelavci, hoteli obnavljati svoje stranke na prejšnjih idejnih in taktičnih temeljih, bodo našli proti sebi velik del prejšnjih generalov.

In široke mase volilcev? Udeležba na nedeljskih volitvah še pomnožuje dvome o možnosti nespremenjenega povratka k temu, kar je bilo. Saj vendar ne moremo biti kakor nesposobni otroci, da bi nas mogoče kdo prepričati, da si je vlada prištel kar 1 in pol milijona glasov, ako se istočasno objav-

Mariborski in dnevi drobiž

Še k zidanju magdalenske šole

Mnenje varčevalca.

Mariborski »šolski škandal«, ki je bil že več let kroničen, se bliža svojemu koncu. Odbor dela z vso paro, da čimprej realizira jubilejni sklep Mestne hranilnice. Slišali smo že razna mnenja in določeno je tudi zemljišče, ki se ga bo ob prvi pomladi že lotila delavčeva lopata. Čez leto dni smemo torej pričakovati že otvoritve novega hrama učenosti.

Kakor je milijonska gesta Mestne hranilnice iz stališča mestnega davkoplačevalca in varčevalca simpatična, tako se nam vendar zdi, da smo mnogo, mnogo zamudili. Vsiljuje se mi vprašanje, ali bomo ob današnjih razmerah, ki stoje v znamenju splošne štednje, mogli zidati šolo, ki odgovarja sodobnim potrebam? Slišal sem zabavljanja o moderni šoli v Rušah, češ marsikaj bi lahko bilo enostavnejše in — cenejše. Tudi ob čitanju nekega dobromislečega mnenja glede naše šole je neka odločilna oseba odkimala: »Ni misliti na stvari, ki smo jih lahko pogrešali celo v boljših časih!« Torej bo najbrž kot nekdanj v starih časih: »Stoji učilna zidana, pred njo je stara jабiana...«

Res je, da živimo v dobi neobhodno potrebne varčevanja, ker viri dohodkov pač ne tečejo več tako, kakor so pred leti, ko še ni bilo gospodarske krize. Denarja je bilo v izobilju, gradbena podjetnost na višku, na vse mogoče in nemogoče »akcije« smo takrat mislili, le prepotrebna šola za desni breg je bila večletno sporno jabolko med mestom in okolico. Če bi se takrat namesto »pogajanj« poglajali iz istim elanom na delo, bi danes imeli moderno šolo, o kakšni sedaj baje nihče niti sanjati ne upa... Neizprosni poziv štednje odvrča od vseh »neobičajnih« izdatkov in tej »špartanski skromnosti« se bodo baje morale podrediti vse zahteve šolnikov, zdravnikov in estetov. Glavno načelo v današnjih časih naj bo: »Samo kar je najnujnejše in mogoče v okviru predvidene vsote!«

Vsi resnični prijatelji šolstva in naše mladine bodo tako stališče odločno zavrnili! Tudi najtrdnjeji pristaš štednje bo po lastni razsodnosti moral uvideti, da šola kot žarišče izobrazbe ne more biti kasarna v stilu zgradb preteklih desetletij. Kaj rado se imenuje število 16 učnih sob, ne slišimo pa o drugih nujnih prostorih, ki so za moderno šolo izredno važni. Četudi vpoštevamo gornje število učilnic in še toliko drugih prostorov, ne izvzemši kopališča v kletnih prostorih, bo poslopje ob Frankopanovi ulici silno utesnjeno. Saj ima šola v Rušah z 8 razredi na razpolago večjo parcelo! Morda se že tu pričinja z varčevanjem?!

Mislim, da je edino pravilno stališče onih činiteljev, ki se zavedajo, da bo magdalenska šola najvažnejše poslopje, kar jih je bilo v Mariboru zidanih v povojni dobi! Zato bo treba resno razmisliti o nujni potrebi šole, ki bo v vsakem oziru odgovarjala sodobnim vzgojnim zahtevam. Ako je res, da je mladina bodočnost naroda, potem je narod dolžan doprinesiti za mladino — če je treba — tudi žrtve. Nikdar in nikakor pa ni na mestu okrnitev intencij one ustanove, ki hoče z zgradbo nove šole postaviti mladini idealen hram kot spomenik, trdnjše od bron!

Himen.

V Račah sta se preteklo nedeljo poročila g. Anton Pauman, posestnik iz predsednik podovske strelske družine, in gđ. Marija Šlambergerjeva, hči posestnika iz Rač. Bilo srečno!

Igra narave.

Ravnatelj Player je v svojem lovišču ustrelil veverico, ki ima dva repa. Nagačitelj Ziringer jo je nagačil ter je razstavljena v njegovem izloženem oknu. Vsekakor redek pojav.

V zadevi poravnalnega postopanja za prisilno poravnavo tvrdke L. Ornik v Mariboru moramo pripomniti, da je tvrdka L. Ornik predlagala svojim upnikom sodno poravnavo za 100%. Poravnalno postopanje je v teku in se tvrdka še ni izvensodno poravnala z upniki, kakor je pomotoma javilo »Jutro«.

34 in pol milijona za javna dela

Gradbena akcija je za bodočo gradbeno sezono v Mariboru definitivno rešena. Finančno ministrstvo je odredilo, da se iz kaldermiskega fonda votira znesek 12 milijonov, ki je že nabran. 13 milijonsko posojilo, ki se bo amortiziralo iz bodočih kaldermiskih dohodkov, pa je dala mestni občini Državna hipotekarna banka. Obenem so odobreni vsi načrti za zgradbo nove carinarnice in stanovanjske hiše carinskih uradnikov. Tudi kredit za zgradbo poslopja nove carinske pošte je zasiguran. Za tlakovanje cest bo porabila mestna občina v bodoči sezoni 5.700.000 dinarjev. V petem okraju pa bo zrastle nova osnovna šola, za katero je že zasiguran kredit 4 milijonov.

Akademija Sokola v Stucencih

S 17. septembrom stopa Sokolstvo v novo dobo, v dobo proslave 100letnice njega ustanovitelj dr. Miroslava Tyrša, katerega ideje so ne le preplavile Slovansko ozemlje, temveč se tudi Germani in Romani čudijo temu geniju.

V mariborski okolici je studenški Sokol prvi priredil v ta namen akademijo — v soboto, dne 14. novembra, ki je bila jako dobra in tudi od strani občinstva jako dobro obiskana.

V prvi vrsti moramo poudariti dejstvo, da so Studenčani opustili bradljo in drog, ki sta že na vsaki akademiji običajna, in so se oprijeli konja in krogov. Na obeh orodjih se je odlikoval br. Ferš, ki je izvajal vaje z eleganco. Spored je obsegal 10. točk in ga je otvorila ženska deca z vajami z venčici. Izvajane so bile dobro in efektno. Murnikov Carmen je moški naraščaj podal imenitno, vsak gib je bil dobro povdarjen, le tempo je bil nekoliko prehitel. Pri bolj počasnem tempu bi prišel vsak najmanjši gib boljše do izraza. Moška deca je prinesla z vajami s palicami precej živahnosti na oder, zlasti je drugi del s svojo pestrostjo jako dobro učinkoval. Ritmičen valček članic, krasna in za akademijo primerna sestava, je bil izvajan dobro, a videlo se je, da so nastopile novinke. Srčkano predstavo lutk je občinstvo pristrčno sprejelo. Videlo se je, kaj se da z malo deco vse ustvariti, če ima voditelj voljo in potrpljenje. Jako dobro, skoraj najboljšo so nastopile gojenke z vajami na švedski klopi. Vaje so bile izvajane dokaj skladno in precizno. Sicer že stare vaje s tenis-reketami so ves spored zaključile z velikim učinkom.

Med odmorom je br. Lintner v krasnih besedah spregovoril občinstvu o Tyršu in njegovem Sokolstvu, povdarjajoč, da je Tyrš ogledalo, v katero gledajo ne samo Slovani, temveč tudi drugi narodi. Po akademiji se je vršil prijeten družabni večer, ki je zaključil dolgotrajno in mučno delo. Priznanje zaslužijo br. voditelji, ki so marsikatero uro žrtvovali za akademijo, katere uspeh je bil njih nagrada.

K. V.

Priprave za telovadno akademijo

Sokola Maribora-matica so v polnem teku. Ker je zanimanje za to vsakoletno elitno prireditev rastlo od leta do leta, jo je moral odbor že lani prestaviti v unionsko dvorano, kjer se vrši tudi letos. Letošnji spored bo lanskega gotovo še prekašal in bo v več točkah pokazal povsem nove smeri telesne vzgoje. Ker je bil lani naval skoraj prevelik, se je število vstopnic nekoliko omejilo. Vstopnice se dobe v trgovinah Bureš in Majer.

Volitve v Framu.

Da naše volišče ni doseglo 50%, je vzrok samo ta, ker se je k Framu priključilo tudi občino Ranče, ki je zase dala le 17%. Štiri petine te občine gravitirajo na Slivnico, kamor hodi tudi v cerkev in kjer imajo občinsko pisarno. Vrhutega ob slabem vremenu ni bilo pričakovati, da bi iz Slivniškega Pohorja šli volit v oddaljeni Fram, ko še nekdanj niso šli niti v mnogo bližje Slivnico. — Framska občina zase je pa dala 51% kljub temu, da mnogo volilcev-viničarjev že dalj časa ni več v Framu, a kakih 5, ki so prišli volit, ni bilo vpisanih. — Najbolje je odrezala občina Loka z 69,5%, med temi zlasti Planica, ki je dosegla 79%. Čast našim Plančanom, ki so že od nekdanj narodno najbolj zavedni!

Našim naročnikom!

Te dni smo razposlali opomine vsem našim naročnikom, ki so z naročnino v zaostanku, in jih tem potom še enkrat prosimo, da nam označeni znesek čim prej plačajo in si s tem zasigurajo redno dostavljanje lista. Le onim, ki bodo imeli naročnino plačano, se bo list redno dostavljal, vsem drugim pa bomo žal primorani s 30. novembrom pošiljanje ustaviti.

Uprava »Večernika«.

Iz Slov. Bistrice

Iz naše garnizije je bila premeščena druga baterija prvega divizionja konjičke artilerije v Zagreb. S to baterijo sta odšla tudi poročnik gospod I. Lovrič in podporočnik g. Milošević. Vsa baterija je odšla 14. t. m. zvečer s posebnim vlakom.

Tečaj iz češčine bo v kratkem otvoril za vse člane Sokola br. starosta dr. J. Pučnik. Tečaj je v prvi vrsti namenjen onim, ki se bodo udeležili vsesokolskega zleta v Pragi.

V proslavo 1. decembra prireja slovenistiški Sokol dne 30. novembra telovadno akademijo. Nastopili bodo vsi oddelki in domača sokolska godba.

Stroj za sortiranje jabolk po dimenzijah je sestavljal domačin g. Polanec, posestnik. Stroj je zelo enostaven in boljši kot prejšnji, ki ga je tudi izumil g. Polanec in sino o njem že poročali. Ta novi stroj temelji na principu premikajočih se travok in je zelo siguren. Stroj tehta 20 kg in je prav priročen.

Poročili so se pred kratkim: g. I. Lang in ga. Julijana Razboršek, gostilničarka, ter g. Mandrovič, poročnik tukašnje garnizije in gđ. Tatjana Kolenc. Bilo srečno!

Novice iz Ruš

Gledališki oder bralnega društva je priredil v nedeljo 15. t. m. na odru Sokolskega doma burko »Dobri vojak Švejk«. Že četrtič, odkar je dramatisirana, se je predvajala ta predstava v Rušah. Pa vključ temu je bila tudi sedaj prav dobro obiskana. Je pa topot res tudi najboljše izpadla. — vseh 14 slik je sledilo točno druga za drugo, kar omogoči oder, ki je prostoren dovolj, da se more vsaka igra prosto razgibati, in pa scenerija, ki v zadnjem času postaja izredno popolna, včasih že skoro razkošna, kar pa seveda na drugi strani efekt igre podvigne. Režija je bila v dobrih rokah g. Zmaga Stanija in je igra v celoti izpadla brezhibno, saj je igral glavno vlogo Švejka naš Franjo Sornik, pa tudi vsi drugi igralci so svoje vloge podali prav dobro. Mogli smo pri tej predstavi prav dobro opaziti izredno lep napredek naših igralcev, odkar imajo na lepem prostornem odru priliko se razvijati v gledališki umetnosti. Le na neko malenkost moramo topot opomniti. Motilo je, da so nekatere vloge bile zasedene po dve z isto osebo, in maske niso mogle napraviti novih oseb, kar je bilo zlasti pri nekaterih močno opaziti. Seveda pa celoti tudi to ni prav nič zmanjšalo dovrečnosti. — Odmor je lepo popolnil orkester pod vodstvom spretnega dirigenta g. Črnka, tako, da nam je ta večer dal res lep užitek in smo vsem igralcem, kakor godbenikom, ki skrbijo za kulturni podvig našega kraja, prav hvaležni.

Plenarna seja Zbornice za trgovino, obrt in industrijo

se vrši v petek, dne 20. novembra t. l. ob 9. uri dopoldan v zbornični posvetovalnici Beethovnova ulica št. 10/I. nadstropje. Na dnevnem redu je poleg naznanil predsedstva, konstituiranje zborničnih odsekov in volitev funkcionarjev ter razprave o določbah novega obrtnega zakona glede nastopa in izvrševanja obrtov, o socialno-političnih določbah novega obrtnega reda, o odredbah o zaščiti domačega dela in podjetnosti v novem obrtnem redu ter o našem gospodarskem položaju, o strokovnih organizacijah in položaju zbornic po novem obrtnem zakonu. V svrhu pravičnega konstituiranja zbornice je udeležba na tej plenarni seji častna dolžnost vsakega zborničnega člana.

Zopet samomor.

Včeraj popoldne je opazil v studenškem gozdu neki delavec na malem boru viseti nekega moškega. Vest se je bila raznesla po Studencih in so nekateri ljudje pohiteli na kraj, kjer se je z

nesrečno obesil. V njem so kmalu spoznali 41letnega Konrada L u k a š a, ki je bil zaposlen v delavnicah državni železnice kot mizar. Kaj je privedlo Lukaša do tega koraka, se ne ve. Predpoldne je še prišel na delo, bil pa je otožen in neprespan, ter mu je predelavec svetoval, naj si vzame dopust in se pozdravi. Ob 11. uri dopoldne je zapustil delo in šel v Studence, kjer je popival v neki gostilni. Bil je videti zelo potrt in obupan. Sam je pripovedoval, da se bo še danes obesil, vendar pa ljudje niso vzeli njegovih izjav resno, ker je bil Lukaš nekoliko vinjen. Ob 15. uri je zapustil gostilno in odšel proti studenškemu gozdu, kjer je obračunal sam s svojo usodo. — Truplo so prepeljali v mrtvašnico na studenško pokopališče in bo pogreb Lukaša jutri popoldne. Pokojnik zapušča ženo in štiri nepreskrbljene otroke v starosti od 7 do 12 let. Z nesrečno ženo in otroci sočustvujejo vsi, ki so ga poznali, saj je bil pokojni priden delavec in skrben oče.

S kongresa Zveze planinskih društev.

Na skupščini Zveze planinskih društev, ki je te dni zborovala v Zagrebu, so bila sprejeta nova pravila. Za enkrat ostane sedež Zveze še v Ljubljani, po sklepu Zveze pa se lahko premesti tudi v kako drugo mesto. Po odobritvi novih pravil bo sklicala Zveza izreden kongres v Mariboru, kjer se bodo vršile volitve nove uprave po novih pravilih. Za sedanjega upravnika je bil izvoljen za zveznega predsednika g. dr. T o m i n š e k iz Ljubljane, za tajnika pa g. dr. Pretnar.

Napredovanje v železniški službi

V področju ljubljanske železniške direkcije so med drugimi napredovali za svetnike: Avgust Ludvik v Ljubljani, Alojzij Baša v Zidanem mostu, Karl Štefin v Mariboru, Egon Tancig v Ljubljani, Anton Oswald v Celju in Janez Leben v Mariboru.

Jutri na cerkveni koncert!

V stolnici je jutri koncert Cecilijinega društva, ki izvaja Rossinijevo »Stabat Mater« v slovenščini. Sodelujejo: Lovštevota, Vedralova, Živko in Neralič. Vstopnice po Din 6, 10 in 15 pri Höferju in v Cirilovi knjigarni.

Internacionalni varieté spored v Veliki kavarni — restavraciji Dancingu.

Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Jove« grenčice, če jo popijete tak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake nepravilnosti. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Mariborsko gledališče

REFERTOAR.

Torek, 17. novembra ob 20. uri »Konec poti« ab. B.

Sreda, 18. novembra. Zaprto.

Četrtek, 19. novembra ob 20. uri »Kralj na Betajnovi«. Ab. C.

Zellerjev »Ptičar« na marib. odru. Po desetletnem presledku bo letos zopet premijera Zellerjeve klasične operete »Ptičar« v soboto, 21. t. m. Dejstvo, da je ta opereta, čeprav je že starejšega datuma, še danes na repertoarju vseh gledališč in jo pojejo z nezmanjšanimi uspehi, priča o njeni priljubljenosti in umetniško visoki kvaliteti. Muzika te operete je nad vse melodiozna, dejanje pa bo izzvalo salve smeha. Dirigira L. Herzog, režira P. Rasberger. Nastopi ves operetni ansambl, zbor, štatistarija in gledališki plesni zbor. Plesne točke je našturiral A. Harastović.

Iz gledališča. Prva ponovitev Cankarjeve močne drame »Kralj na Betajnovi«, ki je pri svoji premijeri dosegla popoln uspeh in je privabila mnogo občinstva, bo v četrtek, 19. t. m. za ab. C. — Za bližnji čas se pripravljata premijeri Gogoljeve groteskne komedije »Ženitev« v režiji H. Tomašiča-ter Gorinškove mladinske spevoigre »Rdeča kapica« istotako v režiji H. Tomašiča.

Debevec in Kralj danes ne gostujeta. Radi obojeosti g. Kralja je gostovanje obeh umetnikov za danes odpovedano in se bo igrala drama »Konec poti« danes domačimi močmi.

Milijarde pri „okrogli mizi“

INDIJSKI BOGATAŠI V LONDONU.

Prejeli Gandhija in voditeljev velikega indijskega naroda so sedeli pri „okrogli mizi“ v Londonu tudi številni indijski knezi, ki niso narodu priljubljeni. Zanimive so številke milijonov, ali boljše rečeno milijard, ki so sedele pri konferenci.

Od 600 knezov britanske Indije jih je sicer manjše število, ki jih smemo v ameriškem smislu nazivati bogataše. Med najbogatejšimi so Nizam iz Hajdarabada, maharadže iz Sindije, Džajpura, Travankora, Kašmira, Džotpora, Patiale, Udepure, Bartpura in begi Indera, Hajkvara ter Bopala. Vrednost njihovega imetja je težko preceniti, zlasti še radi tega, ker je pojem lastnine v Indiji zelo širok. Tako je v nekaterih indijskih državah zemljiška last knezov tako velika, da le malo preostaja za navadne državljane, ki so primorani vzeti zemljo od kneza v zakup in zato plačevati visoko najemnino. Državlanskega gospodarstva v teh kneževinah pravzaprav ni, je istovetno z gospodarstvom kneza.

Premoženje džajpurskega maharadža cenijo na 100 milijonov funtov. Eno petino tega zneska znašajo njegove dragocenosti in gotovina. Njegovo zakladnico straži polk vojakov, ki je postavljen samo v to svrhu in ga ne smejo pozvati na vojno. Džajpurski maharadža je poseben znan, ker pošilja vedno najlepša darila. Navada maharadž je namreč, da tekmujejo v tem pogledu vedno med seboj, kdo bo poklonil najlepše darilo. Svojemu vrtnarju je iz hvaležnosti, ker ga je rešil, da ga ni pičila strupena kača,

dovolil vzeti iz vreče toliko rubinov, kolikor jih je mogel zagrabit.

Maharadža iz Travankora ni nič siromašnejši. Poznan je kot navdušen patrijot. V vojni je podpisal milijon funtov za vojno posojilo, dočim njegovi tovariši niso bili tako darežljivi. Ko ga je obiskal indijski podkralj, mu je poklonil maharadža za spomin cigaretno dozo, ki je naidragocenejša na svetu. Ena stran doze je okrašena s tigrovimi glavami, katerih oči nadomeščajo dijamanti. V dozi pa je vdolana v mozajiku od samih briljantov kneževa slika.

Udepurski maharadža je nekoliko siromašnejši, ima pa navzlic temu 17 dvorov in 300 slonov, za katere skrbi 200 hlapcev. Njegovi konji pa so vsi slepi. Knezu niso ugajale konjske oči, zato je dal oslepiti svoje konje. Oči je dal nadomestiti z dragulji, ki se po njegovem mnenju lepše žarijo. Pred leti je imel z nekim dekletom afero in je moral plačati 3 milijone funtov.

Ne smemo pa pozabiti tudi na cerkvene poglavarje in kneze, ki ne zaostajajo za našim papežem. Najmogočnejši med njimi je Aga Kan, poglavar indijskih muslimanov. Dolga leta je pasel čredo 70 milijonov ovčic. Sedaj pa živi v Parizu in ima 270 milijonov frankov letnih dohodkov.

Srečna res mora biti dežela vzhajajočega solca. Ni čuda, če njen vrhovni poglavar Gandhi ni bil zadovoljen s konferenco pri „okrogli mizi“. Angleži so ga hoteli obriti, a Gandhi ni popustil v zahteval glede svobodne Indije.

Strahote avtomobilskega prometa v Ameriki

V nobeni državi ni avtomobilizem tako razvit kot v Zedinjenih državah, pa tudi nikjer se ne pripeti toliko smrtnih nesreč. Naravnost strahotne so številke zadnje statistike smrtnih slučajev zaradi avtomobilskih nesreč. V devetih mesecih letošnjega leta je bilo 30.000 smrtnih slučajev. Zaradi posledic avtomobilskih nesreč pa je umrlo v tem času 98.000 po nesrečencev. Prvo mesto zavzame New York, kjer beležijo 1961 smrtnih nesreč, takoj za njim pride na vrsto Kalifornija, kjer se je zgodilo 1680 smrtnih slučajev. Vse to je dalo misliti senatorju Devizu, ki je predlagal kredit 50.000 dolarjev za filmanje poedinih nesreč, ki bi kazale nevarnosti ameriških ulic in cest, kar bi naj bilo drznim šoferjem v memento. Deviz pravi, da je število smrtnih slučajev vsled avtomobilskih nesreč večje od števila v svetovni vojski padlih ameriških vojakov. Materialna škoda pa znaša nad dve milijardi dolarjev. Ničesar skoro ni na svetu, kjer ne bi dosegla Amerika svetovnih rekordov, pa najsibo v tem ali svetovnih pogledu, povsod je na prvem mestu.

Možnost življenja na planetih

Nekaj časa so se ljudje živo zanimali za planet »Mars«, ker so opazovali na njem neke prekope. Mnogo so se bavili z vprašanji, ali je na njem kaj živega, ali je življenje samo na naši zemlji, ali so dani na Marsu vsi pogoji, ki so neobhodno potrebni za življenje. Tudi o planetu Veneri so domnevali, da je na njem življenje prav tako kakor na zemlji. Astronoma Saint-John in Nicolson pa sta ugotovila, da na Veneri ni ne vode in tudi ne zraka. Prav tako je tudi na planetih Jupitru, Saturnu, Neptunu in Uranu. To so na pol žareča nebeška telesa, ki so tako vroča, da je zemeljsko življenje na njih nemogoče. Izmed vseh planetov je obljubena v solnčnem vesolju edino naša zemlja. Venera in drugi planeti nimajo vode in ne kisika. Življenje, ki bi bilo podobno našemu, je na Veneri nemogoče.

Med vsemi kemičnimi spojinami, kar jih je mogočih med prvimi, so najbolj važne organske spojine: beljakovina, ogljikovi hidrati in masti. Beljakovina živalskih in rastlinskih celic je kot protoplazma, kar je jedro življenja. S tem pa se ni rečeno, da je edino beljakovina zmogljiva tvoriti takšno jedro. Mi vemo, da mora na zemlji vsako živo bitje vsebovati beljakovine, ki je za življenje ne-

obhodno potrebna. Predstavljamo pa si lahko, da lahko tvorijo tudi druge kemične spojine jedro za življenje v povsem drugačnih okolnostih. Imeti pa morajo te spojine podobne lastnosti, kot jih ima protoplazma. Za substanco pomembne prvine imajo res v periodičnem sistemu podobnost, ki kaže njim slične lastnosti. Silicij na primer kaj lahko nadomesti ogljik, kisik, žveplo, dušik, namesto vodika pa bi združevala selen in telur omenjene prvine v večje molekule. Ogljik in silicij sta si namreč zelo podobna v svojih lastnostih in sta tudi zelo razširjena. Ogljik, ki je organska prvina, ustreza vsem pogojem življenja na zemlji. Pri visoki temperaturi pa ogljikovi spojinam ne bi bilo obstanka, pač pa spojinam, ogljiku zelo podobnega silicija. Torej bi bilo vendar tudi na planetih inogoče neko drugo življenje, vendar povsem drugačno kot življenje na zemlji.

Učeniaki in astronomi pa si bodo še nadalje belili glave, da razkrinkajo skrivnosti, ki jih čuva nebeško vesolje.

Posledice prohibicije pri ameriških ženah

Maurice Decobra ugotavlja na podlagi svojih izkušenj, ki jih je dobil v Ameriki, da je pokvarila ženske prohibicija. Po preteku desetih let od uvedbe novega zakona je videti te posledice: strahovita korupcija, oblast gangsterjev in banditov, podesetorjeno pijančevanje.

Po pisateljevem mnenju je najbolj čuden pojav v zadnjih letih ekscesivno pijančevanje žen. Ameriška žena že dolgo ni več malomeščanska, sramežljiva in nesvobodna. Vsaj v velikih mestih je ameriška žena mnogo bolj osamosvojena nego evropska. Američanka, tudi poročena, nima druge zaposlitve kot da prebije noč in dan v partijah kokteja, na plesih, v ljubimkanju in avtomobilu. S temi zabavami pa je nerazdružljivo zvezan alkohol. To se ne godi seveda samo pri ženah boljših slojev, nego baš pri onih iz srednjih slojev. Pri partijah kokteja se gospe najhitreje opijanjajo ter zaigrajo v takem stanju brez sramu vsakršno nesramnost z onim, ki prej pride. Naslednji dan se streznjene prebudijo in ne vedo, kaj se je ponoči zgodilo. Krivda vsakršnega greha je opravičena, saj se ni zavedala svojega dejanja, ko pa sta šampanjec in whisky opravila svoje. Alkohol je izgovor, ki opraviči vse moralne prestopke.

Ali vidi Amerika vlogo, ki jo igra tam alkohol? Nagib ameriške žene do alko-

holizma ne izvira samo iz domišljije in privlačnosti prepovedanega. Alkohol omili slabo vest in ostanke puritanske vzgoje.

Da pokaže Decobra svojim prijateljem, kako izgledajo takšne ameriške zabave, jih vabi v svoj hišni bar, ki je posebna redkost med pariškimi čudesi. Ta bar je urejen točno po vzorcu ameriških barov. Decobra sestavlja neki čudovit koktej, čigar sestavni deli pa so njegova tajnost. Ljubeznivo gosti svoje goste popolnoma na ameriški način, ali sam je pri vsem tem abstinent.

O kristalnih kroglih

Velike kristalne krogle so silno redek produkt prirode, ki ga končno izoblikuje in dovrši človeška roka. Zato so hranjeni kot dragoceni predmeti v muzejih in zbirkah. Za njihovo zibel smatrajo Vzhod, kjer jim pripisujejo celo mistične moči. Tudi v Evropi je bila razširjena vera v čarobno moč kristalnih krogel in še danes je precej praznovernežev, ki v to verujejo. V srednjem veku sta silno cveteli tkzv. kristalomantija in katortromantija — prerokovanje bodočnosti iz zreala, kovinskih posod in vrčev ali iz površine bistre vode. Na sličen način kot delajo danes to hiromanti in drugi takšni »mrdričani«, so hodili od kraja do kraja predmeti spekulanti, ki so za denar prerokovali, iskali skrite zaklade in druge takšne stvari. Današnji kristalomanti trde, da zapade človek, ki bulji v kristalno kroglo, v stanje hipnoze in, da se vzbudi v njem neobičajne lastnosti dalekočutnosti. Pri nas smatrajo te krogle za svetlinje razumnejši krogi le še radi njih izvanredne redkosti, lepote in visoke cene. Lastnik največje kristalne krogle je dandanašnji nacionalni muzej v New Yorku. Njen premer znaša 325 mm, teža pa je 50 kg. Vredna je okroglo četrtilijon dolarjev. Ta kristal so našli v Burmi in je tehtal v surovem stanju 500 kg. Iz Burme so ga spravili na Kitajsko, kjer so ga izklesali in zbrusili, nato pa so ga prepeljali na Japonsko, kjer so mu napravili z raznimi procesi lepši lesk. Tu ga je kupil Američan Warner, ki ga je poklonil nacionalnemu muzeju v New Yorku. Tej krogli sledi po lepoti in velikosti slična kristalna krogla v Dresdenu, katere premer je 150 mm.

Vremenske napovedi

Marsikatera boljše situirana gospodinja, ki ji cvili in hrešči radio v hiši, čaka ob priliki velike zehnte, kakšno vreme bo napovedal Dunaj, Ljubljana ali celo Zagreb. Druga gospodinja zopet brska po časopisih in išče, kakšno vreme napovedujejo preroki. Najčestje pa se vsi pošteno vrežejo. Zaradi netočnih vremenskih napovedi so se celo kmetje pritožili, ki so od vremena posebno v poletnem času najbolj odvisni. Vremenski preroki pa teh krivic niso mogli vzeti na svoje rame in so se jim zdele te pritožbe čudne in neopravičene, češ, da so vendar sestavljene na podlagi popolnoma zanesljivih vsestranskih poročil. Končno so ugotovili, da se napovedi res ne ujemajo vedno z dejanskimi stanjem. Kje tiči napaka? Stvar so pojasnili na zelo enostaven način. Na svetu izhaja cela vrsta časopisov. Eni čitajo te, drugi zopet druge časopise in tako hočejo imeti čitatelji vsak svoje vremensko poročilo. Ker pa nekateri časopisi ne izhajajo vsak dan, mora biti seveda poročilo napačno in se z dejanskim stanjem redko ujema. Čestokrat pa se zgodi, da vreme pri manjših časopisih kar v uredništvih delajo. Če zadenejo, je prav, če pa ne, pa tudi ni nobene nesreče.

Niso pa vsega krivi časopisi. Tudi napovedovalci vremena po radiju se pogostokrat nasmolijo ali pa nas potegnejo. Končno je vendar le imel prav Prešeren, ki je vremenoslovcem zatrobil: »Pojdite rakom žvižgat, vremena vi preroki«.

Sveče v laterni.

I poročnik La Reynie leta 1667. uvedel v Parizu za razsvetljavo sveče, zaprte v laternah. To je izzvalo tolikšno navdušenje, da so skovali svetinjo, ki predstavlja boginjo s plamenico v roki in z napisom: Sécurité et splendeur de la ville (varnost in sijaj mesta). Postavili so na vsak konec in na sredini prometnih cest po eno svetilko.

Sokolstvo

Drugo predavanje

za letos pristopivše člane Sokola Maribor-matica in Maribor I bo jutri v sredo 18. t. m. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Predava br. prof. Robert Kenda o zgodovini Sokolstva.

Sport

Zimskosportni odsek ISSK Maribora

bo imel v sredo, dne 18. t. m. ob 20. uri v gostilni Gajšek v Mlinski ulici svoj prvi kegljaški večer. Člani in prijatelji kluba vabljeni!

Smuški tečaji na Pohorju.

Pohorje postaja od zime do zime bolj znano torišče zimskega sporta. Tudi letos se nam obeta pestra sezona z mnogimi prireditvami, tako da bodo naše znanostjo postojanke: Pohorski dom, Mariborska koča, Ruška koča, Klopni vrh, Pesek in Ribniška koča zopet oživele in sprejemale pod svoje gostoljubne strehe naše vrle smučarje in vse one, ki so se ojnaučili, da letos prvič poskusijo svojo spretnost na dilačih. S tečaji se bo začelo. Vse koče so skoraj oddane domačim klubom, kateri bodo na božični dan povedli svoje učenke in učence na naše vrhove. Po došlih informacijah bo središče veselega vrveža na Pohorskem domu in njegovi okolici. Mariborski smučarski klub, ki priredi tu svoj veliki smuški tečaj, kakor tudi zadruga doma se ne bosta ustrašila ne dela ne žrtev, da ustvarita udeležencem čim prijetnejše in udobnejše bivanje. Pohorski dom je kakor nalašč ustvarjen za zimsko sezono. Prijetne, tople sobe, mrzla in topla voda, električna razsvetljava in dobra oskrba so stvari, ki jih ne more nuditi nobena druga postojanka v naših gorah. Radio koncerti bodo krajšali zimske večere in prijetno razpoloženje, ki se pri tem ustvarja, bo mnogo pripomoglo, da se razvije ona prava smučarska družabnost, ki rodi med smučarji tovarištvo in prijateljstvo! Vabljeni so vsi, ki se žele naučiti smuške umetnosti ali se v njej izpopolniti, da se udeležijo tečaja na Pohorskem domu, na našem Semmeringul.

Novi Jugoslovenski olimpijski odbor. Na seji Saveza sportnih savezov kraljevine Jugoslavije dne 11. t. m. je bilo soglasno sklenjeno, da se likvidira dosednji Jugoslovenski olimpijski odbor in da se ustanovi v okviru Saveza sportnih savezov nov Jugoslovenski olimpijski odbor, ki je sestavljen nastopno: Člana Mednarodnega olimpijskega odbora gg. brigadni general Svetislav Gjukčič in dr. Franc Bučar, podban g. dr. Stevan Hadžič, podpredsednik brigadni general Stevan Knezevič, tajnik Miroslav Dobrin, blaginik Milovan Čika, odbornik Joso Gorec.

Nogometne tekme v korist poškodbenega fonda LNP.

V nedeljo, dne 22. t. m. se vrši na igrišču ISSK Maribora prvo kolo tekem za poškodbeni fond LNP in sicer se srečajo ob 13. ISSK Maribor:SK Svoboda in ob 14.30 SK Maribor:SK Rapid. Prvo tekmo bo sodil g. Bizjak, drugo pa g. Bergant.

Občni zbor Jug. plavalnega saveza.

V nedeljo se je vršil v Zagrebu občni zbor JPS. Državno prvenstvo za leto 1932 je bilo razdeljeno tako-le: Juniori bodo tekmovali v Ljubljani, seniori v Splitu, skakalne tekme pa bodo v Karlovcu. Od ostalih sklepov bi omenili predvsem, da je savez soglasno sprejel predlog SK Ilirije, naj se vpelje v ljudske in srednje šole obvezen pouk plavanja. Savez bo po svojih zastopnikih predlagal ministrstvu prosvete, naj se čimprej vpelje obvezen pouk plavanja. Kar zadeva sodelovanje dijakov v sportnih klubih, bo interveniral Savez sportnih savezov pri ministrstvu in bo tudi to vprašanje v najkrajšem času rešeno. Vojno ministrstvo je že preklicalo prepoved za svoje dijaštvo. Pri volitvah je bil izvoljen skoraj ves stari odbor z dr. Hadžijem, podbanom Savske banovine na čelu. Prvi podpredsednik je dr. Stan-ko Lapaine (Ljubljana), novi odbornik pa g. inž. Ivo Medved (Ljubljana).

Tekmovanje za nog. državno prvenstvo se v nedeljo 22. t. m. nadaljuje in sicer se srečajo v Zagrebu Gradlanski:Sašk, v Šabcu Mačva:Concordia in v Splitu Hajduk:BSK.

Pavle Lufkar

(Pole Poppenspüler.)

Pripovedka.

Teodor Storm. — Prevedel L. L.

Oče se ni motil. Algebrāčne naloge so se mi posrečile v naslednjih dneh le nekam srednje, tako da mi je učitelj računstva zagrozil, da me bo maknil s prvega mesta. — Če sem hotel v duhu računati $a+b$ je enako $x-c$, sem čul namesto tega tik ušes drobnji ptičji glasek lepe Genovefe: »O moj Vojmir, ti presrečno ljubljani, ko bi te le kruti neverniki ne posekali!« Nihče tega ni videl, ali nekoč sem celo napisal na tablo $x+Genovefa$. Neko noč je vzkliknilo v moji spalnici prav glasno »Hopsasa« in z enim samim skokom je skočil ljubezni Pavliha v svoji nankinški obleki k meni v posteljo, mi zaril svoje roke na obeh straneh glave v blazino, se režal, mi pokimal in klical: »Oj ti moj ljubi bratec, oj ti moj srčkani bratec!« Obenem pa je sekal s svojim dolgim nosom tako po mojem, da me je vzbudil. No, potem sem seveda videl, da so to bile samo sanje.

Vse to sem zapiral in zaklepal v svoje srce; doma se nisem drznil črhiti besede o lutkovni komediji. Ko pa je prihodnjo nedeljo burič zopet obletaval vse ulice, tolkel po medenici in razglašal: »Dre- vi v Strelnskem domu: Dohtarja Fausta pot v pekel, lutkovna gluma v štirih činih!« — tedaj ni bilo moči še dlje strpeti. Kakor maček okoli vrele kaše sem se smukal okoli očeta, in na vse zadnje je razumel mojo nemo prošnjo. — »Pavle«, je dejal, »kaplja krvi bi inčade kanila iz tvojega srca; morebiti je to najboljša zdravilo, ki te bo do dobra izlečilo.« To rekši, poseže v žep telovnika in mi da dva groša.

Stekel sem nemudoma iz hiše; šele na cesti sem se zavedel, da je bilo treba živeti še dolgih osem ur do začetka glume. Stekel sem torej izza vrto v drevored. Ko sem pridrvel do trate za Strelnskim domom, me je nekaj neodoljivo vlekel na vrt; prav lahko, da je kukalo nekaj lutk tam gori iz oken; saj je bil oder ne- kje v odzadnjem delu hiše. Toda potem bi moral najprej preko gorenjega vrta, ki je bil na gosto zasajen z lipami in ko- stanji. Nekam tesno mi je bilo pri srcu; dalje v goščavo si le nisem upal. Nena- doma pa me je trknil velik kozel tako v hrbet, da sem se opotekel dvajset kora- kov daleč. To je pomagalo: ko sem se ozrl, sem stal že pod drevjem.

Bil je mračen jesenski dan; posamezni listi so že padali na zemljo; v zraku nad menoj je hripavo kričalo nekoliko vodnih ptic, ki so letele na ribnike; nikogar ni bilo ne videti ne čuti. Počasi sem gasil po plevelu, ki se je bil razpasel po ste- zah, dokler nisem prispel do tlaka ozke- ga dvorišča, ki je ločilo vrt od hiše. — Res! tam gori sta strmeli dve okni na svet okoli mene; a za majhnimi šipami v svinčenih okvirih je bilo mračno in pu- sto, nobene lutke ni bilo videti. Nekaj hipov se nisem genil z mesta, groza me je obhajala v čudežnem miru.

Tedaj sem videl, kako so težke duri na dvorišče za dlan široko zinile in ob- enem je pokukala iz njih črna glavica. »Lizika!« sem vzkliknil.

Vsa v čudu me je pogledala s svojimi temnimi očmi. »Oj ti ljubi Bog!« je hi- tela; »pa res nisem vedela, kdo lazi po dvorišču! Odkod pa ti prihajaš?«

»Jaz? — Izprehajam se, Lizika! — Tak povej mi no, ali že zdaj igrate tisto ko- medijo?«

Zasmejala se je in zmajala z glavo.

»Kaj pa potem počenjaš tukaj?« sem

spet vprašal, stopivši preko dvorišča k njej.

»Očeta čakam,« je dejala; »v stan je skočil po trakove in žeblice: pripravlja pač vse za drevi.«

»Pa si povsem sama tukaj, Lizika?«

»O ne, saj si tudi ti pri meni!«

»Mislim, sem nadaljeval, »če ni tvoje matere gori v dvorani.«

Ne, mati so sedeli v stanu in so krpali lutkam obleko; Lizika je bila prav sama v hiši.

»Čuj,« sem spet začel, »mogla bi mi storiti uslugo; med Vašimi lutkami je ta- ka, ki ji pravite Pavliha; tak tistega po- redneža bi si kaj rad ogledal.«

»Burkeža misliš?« je rekla Lizika, in zdelo se mi je, da nekaj preudarja. »No, bi že šlo; pa ročno opravi, da te oče ne zalotijo!«

Ob teh besedah sva že bila v hiši. Stekla sva urnih nog po strmih polžastih stopnicah. — V veliki dvorani je bilo malone temno, ker je imela okna na dvo- rišče in jih je povrh tega še oder zastir- al; le nekaj pramenov svetlobe je pro- diralo skozi dere in razporke zagrinjala.

»Pojdi!« me je vabila Lizika in je pri- vzdignila preprogo pri steni; smuknila sva v vrzel, in zdajci sem stal v hramu umetnosti. — No, takole odzad in v dnev- ni luči se mi je zdel precej reven; oder je bil zbit iz letev in desk in počez je viselo nekoliko pisano pomazanih kosov platna; to je bilo poprišče, koder je bilo šlo pred nekaj dnevi življenje svete Ge- novefe tako varljivo mimo mene.

Pa prehitro sem obžaloval, da sem bil prišel; tam je bila napeta od stene do stene železna žica in na tej žici je viselo dvoje tistih čudežnih lutk, a viseli sta tako, da sta mi obračali hrbet, pa ju ni- sem mogel spoznati.

»Kje pa so druge, Lizika?« sem poiz-

vedoval, zakaj rad bi si bil ogledal vso družbo hkrati.

»Tu v omari,« je potrkala Lizika s pe- ščico po zabojni v kotu; »tista dva sta že pripravljena; pa le stopi k meni in se dosita nagledaj! Saj je tudi burkež po- leg, tvoj prijatelj, tisti Pavlihec!«

Kajpada, to je bil on sam. »Ali bo tudi glumil drevi?«

»Seveda, brez njega ni nič!« Tiščal sem roke pod pazduho in motril svojega ljubeznivega, veselega neugnanca. Tam je bingljaj, obešen na sedmih vrvicah; glava mu je bila omahnila, da so mu ve- like oči strmele v tla in mu je rdeči nos ležal na prsih kakor rok kljun. »Pavli- hec, negodnik,« sem rekel sam pri sebi, »kako žalostno mi tu visiš. Tedaj pa je prav tako odgovorilo: »Le potrpi, ljubi moj bratec, tak le potrpi do drevi!« — Je li bilo tudi to kar tako v mojih mislih ali pa je govoril Pavlihec sam?

Ozrl sem se. Lizike ni več bilo; brž- kone je bila stopila pred vežna vrata stražit, da me ne zateko oče. Toliko da sem jo še čul, kako je klicala pri durih: »Pa da se mi ne dotakneš lutk!« — No — sedaj pa že nisem mogel več odoleti. Opazno sem zlezal na klopco in začel natezati zdaj ta zdaj oni motvoz; čeljusti so šklepetale, roke so lezle kvišku in zdaj je tudi čudežni palec švigal sunko- ma sem in tja. Prav nič ni bilo na stva- ri; še slutiti nisem, da je igra z lutkami tako preprosta. — A lakti so zdaj mah- drali le naprej in nazaj; in vendar ni bi- lo prav nobenega dvoma, da jih je bil pri zadnji igri Pavlihec tudi razširil, še več, celo nad glavo jih je bil vzdignil! Nate- zal sem vse žice, pripogibal sem lakte siloma; vse skup ni nič pomagalo. Izne- nada je v prsih kipca nekaj rahlo počilo. »Stoj!« sem si mislil, »roko proč! Da bi po nerodnosti kvarno delal!«

(Nadaljevanje sledi.)

Snežni čevli

najboljših švedskih in ruskih znamk
par od Din 65.- naprej

Jos. Moravec, Maribor
Canharjeva ulica šte. 1 5061

Železnčarja
sprejem na stanovanje, event. tudi na hrano. Naslov v upravi. 5364

Samostojna kuharica,
ki je služila 25 let pri isti družini v tej lastnosti, išče mesta pri dobri družini. Reflektira na dobro ravnanje. Ponud- be na M. Dolenc, Prečna ul. 3 I, Ma- ribor. 5228

Vinotoč Sölech
ob novem mestnem parku, vogal Tru- barjeve in Badlove ulice. Prvovrsten novi burgundec po Din 7.—. 5358

Soba,
opremljena, strogo separiran vhod (elektr. razsvetljava), takoj oddam. Frankopanova 17. 5337

Kuhinjsko kredenco
zaradi selitve takoj prodam. Franko- panova ulica 2. 5363

Lokal v novi zgradbi,
tudi kletni prostori, oddam takoj po primerni ceni v najem. Za obrtnike je lokal predvsem zelo pripraven. Poiz- vedbe v upravi lista. 5366

Božično darilo!
Prvovrstni koncertni klavir na pro- daj. Naslov v upravi »Večernika«. 5268

Novo kuhinjsko kredenco,
belo pleskano za Din 500 prodam. Mi- zarstvo, Miklošičeva ulica 6. 5365

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“!

†
Starešinsko društvo „Triglava“ v Mariboru spo- roča, da je umrl njega član, gospod

Milan Gregorič

absol. jur.

Pogreb se bo vršil dne 17. novembra ob 15. uri v Ptuj.
Lahka mu bodi zemlja triglavanska.

Maribor, dne 16. novembra 1931.

Odbor.

Žensko za pospravljanje pisarne

sprejme uprava »Večernika« in »Jutra« v Mariboru. Zglasiti se v četrtek med 8. in 9. uro v upravnistvu, Aleksandrova cesta 13.

Lepa Miklavževa darila

dobite v 5 59

Tekstilnem bazarju!

Naznanilo!

Naznanjam cenj, občinstvu, da bom v sredo, dne 18. novembra prodajal

prima goveje meso

od Din 6.— naprej za kg. V četrtek, dne 19. pa prima prekajeno meso po Din 15, šunko Din 16. 5367

PIRŠ, GLAVNI TRG, 2. STOJNICA.

Spominjajte se CMD!

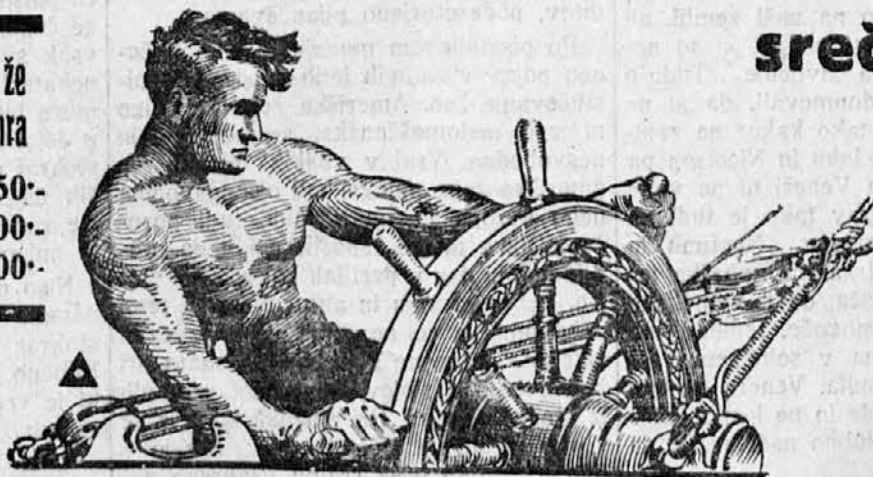
Vodite svojo usodo sami

Kupite si še danes

srečko

Novo žrebanje bo že
19. in 20. novembra

1/4 srečke D 50.-
1/2 srečk D 100.-
1/1 srečka D 200.-

Tokrat zelo ugodni
igralni načrt

Bančni poslovalnici BEZJAK, Maribor, Gosposka ul. 25

Poblaščen prodajalec srečk držav. e razredne loterije